

“Oké, duidelijk! Dus als ik dan de juiste conclusie trek uit wat je me zo-even allemaal verteld hebt naar aanleiding van de onderzoeken, dan heb ik nog zo'n drie á vier jaar te gaan.”

“Eh, ja dat klopt. Let wel, er zijn natuurlijk altijd uitzonderingen, zowel in positieve als in negatieve zin. Maar uitgaande van de fase, waarin jij je nu bevindt en de huidige behandelmogelijkheden is dat wat de statistieken laten zien. Het spijt me dat ik geen beter nieuws voor je heb. Voor het overige weet ik dat je het niet wilt horen, maar je had natuurlijk al veel eerder naar me toe moeten komen met je klachten..... je zegt niks!”

“Sorry, nee! Ik weet even niet zo goed wat ik hierop moet antwoorden. Je weet, de afgelopen jaren zijn niet bepaald gemakkelijk voor me geweest. Ik bedacht me net, dat ik me eerlijk gezegd niet eens meer precies voor de geest kan halen wanneer en in welke mate de problemen zijn begonnen. Het enige dat ik zeker weet is dat ze de laatste tijd erger zijn geworden. Ik moet er 's nachts vaker uit om te plassen en ik heb meer last van pijn, vooral in de schouders, daarom ben ik ook naar je toegekomen. Maar als een en ander verloopt

conform de statistieken, hoe ziet dat er dan uit, wat kan ik dan nog tot wanneer? Ik bedoel, ben ik de komende twee jaar net als nu in redelijk goede doen en wordt het daarna slechter en slechter of is het nog erger, één jaar acceptabel en daarna steeds minder. Wat kan ik daaromtrent verwachten? Wat moet ik me daar in 's hemelsnaam bij voorstellen?"

"Het is erg moeilijk om daar iets zinnigs over te zeggen.

In principe is het een progressief verlopend proces. Maar veel hangt ook af van de manier waarop de patiënt reageert op de behandeling en daarnaast natuurlijk van de manier waarop iemand met zijn situatie omgaat. De een geeft zich ogenblikkelijk over terwijl de ander vecht voor iedere extra dag. Is het glas halfvol of halfleeg?"

"Daar was ik al bang voor."

"Alex, ik ken je na al die jaren goed genoeg om te weten, dat je net zo makkelijk argumenten bedenkt voor het éne dan wel voor het andere. Maar je hebt genoeg om voor te leven, je kinderen, je kleinkinderen die dol zijn op hun opa, familie, vrienden en vooral niet te vergeten al je andere interesses."

"Ja, ja, ik weet."

"Oké, als je op dit moment geen vragen meer hebt zou ik zeggen; laat het even bezinken. Is er iets, kun je me immers te allen tijde bellen. Kom ga mee, dan kun je Lotte gedag zeggen en drinken we nog even koffie. Mijn spreekuur zit erop."

"Nee dank je, de volgende keer. Ik moet Arco uitlaten, die is al sinds vanochtend niet meer buiten geweest. Groet haar van me. Oh en voor ik het vergeet, de volgende keer wil ik mijn euthanasie regelen. Dat wil ik al heel lang, eigenlijk al sinds het overlijden van Eline. Dat wordt nu wel tijd."

"Ja, ja, dat begrijp ik, komt goed! Ik zal je een standaard euthanasieverklaring mailen dan kun je aan de hand daarvan zelf aangeven wat je wel en wat je niet wilt opnemen in de

wilsverklaring. Kom anders vanavond een glas wijn drinken. Lotte heeft je ook al een tijdje niet meer gezien.”

“Ja, oké.”

“Hup we gaan. Verdomme, nu regent het alweer! Tsjonge vent, dat was me het middagje wel. Ik had door alles wat ik inmiddels zo om me heen had gehoord al het gevoel dat het niet goed zit, maar als het je dan verteld wordt, komt het toch wel binnen. Geeft in ieder geval genoeg stof tot overdenken, vooral als het gaat om de manier waarop ik de resterende tijd door wil brengen. Euthanasie, tsjonge, dat is nou ook niet direct wat ik voor ogen had, wanneer ik te denken kwam over mijn einde. Ik heb altijd gehoopt op iets spectaculairders, zoiets als de dood van de consul in *Under the Vulcano*; *What a fucking way to die!* Ik zie zo voor me hoe die gast wordt neergeschoten en het ravijn intuïemt. *Nota bene* op de *Dia de los Muertos*. Is toch fantastisch! Of iets poëtisch zoals het verscheiden van Don Fabrizio in *Il Gattopardo*. De dood vermomd in de gedaante van aanstormende golven in de branding die als het ware over je heen rollen en je opslokken. Prachtig, geweldig, wat een einde! Maar euthanasie, mijn God wat een saai en voorspelbaar einde, gedrogeerd en volkomen hulpeloos liggen wachten op de glijbaan naar het oneindige. Ik weet nog heel goed hoe erg ik dat vond bij Eline. Dat kansloze gevecht van de mens tegen het onvermijdelijke. Die voortdurende, voor iedereen zichtbare aftakeling in de periode die toen voorafging aan het finale verlossende moment. De pijnlijke worsteling met de gemengde gevoelens van enerzijds het verdriet vanwege het aanstaande gemis maar ook van dankbaarheid dat haar verder lijden bespaard bleef, die mij en de kinderen constant in haar greep had. En dat het nu ook op mijn levenspad komt had ik echt nooit verwacht.

Overigens goed dat het er is vent, als leven lijden wordt is de dood immers de verlosser. Ik weet trouwens ook nog niet of ik het nu al aan Thom en Annalisa ga vertellen. Als ik dat doe wordt er vanaf dat moment heel anders naar me gekeken. Ik denk dat ik daar nog maar even mee wacht, eerst maar eens even rustig alles op me in laten werken en op een rijtje zetten. Ik heb nu al het gevoel, dat er duizend vragen tegelijk op me af worden gevuurd en me treffen als hagelstenen die dwars door de paraplu heen slaan. En als ik die twee op de hoogte breng, weet ik zeker, dat ze zich met van alles gaan bemoeien. Dan word ik voortdurend met zorgen omringd. Natuurlijk allemaal goedbedoeld maar daar zit ik nou niet echt op te wachten. Dan word ik door hun verdriet en zorgzaamheid belaagd zoals jij door de vlooien en dat wil ik niet, dat snap jij ook wel. Daar ga ik me ongetwijfeld heel onbehaaglijk bij voelen. Ik wil in ieder geval zo lang mogelijk, zo normaal mogelijk blijven leven. En de vraag luidt; hoe doe ik dat? Trouwens als ik zo naar jou kijk met je grijze snoetje ben ik benieuwd, wie wie gaat overleven. Jij bent de jongste ook niet meer. Maar als je wint komen jij en Izzy voorgoed bij Annalisa te wonen. De tijd zal het leren vent. Genoeg gewandeld, we gaan terug, ik ben na alle gedoe wel toe aan een borrel.

Als door een onzichtbare hand word ik naar de kast geduwd waarin zich de dozen met foto's bevinden. Het archief van mijn verleden. Een moment van aarzeling maar dan neem ik er toch een uit, loop naar de tafel en ga zitten. Vraag me ondertussen opnieuw af of ik dit wel moet doen. Ik voel me als een boekhouder die op het punt staat de balans op te maken. Voorzichtig, bijna plechtig als ging het om iets sacraals, neem ik er vervolgens toch de deksel vanaf en glijden ze daarna één voor één door mijn handen. Stille getuigen van

een roerig bestaan, dat thans min of meer abrupt een halt is toegeroepen, als een rijdende trein die in de mist onverwachts oploopt tegen een stootblok.

Het enigszins statig aandoende portret van het ouderlijk gezin roept ogenblikkelijk mijn jeugd in herinnering. Mijn moeder, de afstandelijke intelligente vrouw die zich plichtsbewust kweet van haar taak, maar zich naarmate haar kinderen ouder werden het liefst afzijdig hield en haar eigen leven leidde. Mijn vader, de eenvoudige hardwerkende man die onwrikbaar vasthoudend aan zijn principes, maar geen greep op me kreeg waardoor er al op jonge leeftijd een onoverkomelijke breuk tussen ons tweeën ontstond. Mijn broer en zus, die het beeld completeren. Een gelukkig gezin! Intens zijn de gevoelens waardoor ik word gegrepen als reactie op de dierbare herinneringen aan mijn vroegste jeugd die dit beeld bij me oproepen. Onze gezamenlijke kerkgang op zondag en het intens beleefde verdriet dat ik onderging tijdens de uitvoering van de Matthäus Passion als lid van het jongenskoor. De buitenlandse vakanties kort na de tweede wereldoorlog toen half Europa nog in puin lag en haar wonden likte. Het mirakel van de eerste tv. Voetballen op straat, met zijn allen naar het zwembad en daarna bij thuiskomst witte boterhammen met aardbeien verstoppt onder een dikke laag suiker. Lange hete zomers gevolgd door strenge winters, schaatsen op bevroren vijvers, hete chocola. De eerste gevoelens van opwinding; Peggy, het beeldschone exotische meisje uit Indonesië met haar prachtige lichtbruine huid waar ik in de eerste klas voortdurend naar moest kijken. Maarten, het schoolvriendje bij wie ik graag logeerde omdat hij twee oudere zussen had, die we bij het naar bed gaan stiekem probeerden te begluren, waarna de geur van opwinding vanonder de dekens in onze neuzen kroop. Mijn eerste erectie, zo heftig dat het pijn deed

en de angst dat het nooit meer over zou gaan. Een grimas trekt over mijn gezicht. Mijn middelbareschooltijd waarin ik me langzaam losweekte van mijn omgeving als een jonge wolf die de roedel verlaat. Talloze jeugdliefdes, grote en kleine. Maar vooral die éne, waarvan ik dacht, dat ze voor eeuwig zou zijn. Haar inwijding in de liefde midden in een weiland, terwijl de snuivende, gras vermalende koeien in het perceel ernaast hun koppen door het prikkeldraad staken teneinde onze bewegingen aandachtig te kunnen volgen. En de brede grijns op mijn smoel de volgende ochtend, toen bleek dat de opgedroogde gevolgen van haar ontmaagding in mijn schaamhaar als organische confetti mijn lakens hier en daar rood hadden gekleurd. De eerste ontmoeting met de dood toen mijn geliefde grootvader overleed. Zoveel bijzondere en dierbare momenten.

Opnieuw trekt een minzame glimlach over mijn gezicht als ik terugdenk aan het absurde waanidee van totale superioriteit, dat ik in die tijd met me meedroeg. De jongeling tegen de rest van de wereld. And the winner is! Maar het is toch vooral het aangename gevoel van zorgeloosheid en geborgenheid waarin ik die eerste jaren van mijn leven heb doorgebracht dat mij doet wegdromen bij de aanblik van de foto.

Tallos de kiekjes van onze kinderen, die allemaal datzelfde gevoel van genegenheid en trots oproepen. Ze geven een inkijk in de mooiste jaren van mijn leven toen ze nog klein waren waarna de periode volgde waarin ze langzaam en met vallen en opstaan hun eigen weg gingen om uiteindelijk de prachtige mensen te worden die ze nu zijn. Ik droom weg bij de aanblik van de kleinkinderen die ze ons schonken, bron van eeuwig geluk. Onvoorwaardelijke liefde voor altijd onder alle omstandigheden. Uniek en niet inwisselbaar! Ze toveren allemaal bij voortduring een glimlach op mijn gezicht en het

besef dat de cyclus rond is. Zij zijn het die mij hebben gegeven wat het leven de moeite waard maakt. Begin nou niet te janken sentimentele ouwe gek!

Als ik opkijk dwalen mijn gedachten af naar de tijd die hieraan voorafging waarin ik, na een langdurige emotionele innerlijke tweestrijd, uiteindelijk had besloten toch een gezin te willen en bijkans de paniek toesloeg tijdens mijn daaropvolgende zoektocht naar een geschikte moeder voor mijn toekomstige kinderen. Bang haar nooit te zullen vinden was daar tenslotte toch Eline. Waarna de lange moeizame weg volgde die twee totaal verschillende karakters moesten afleggen op zoek naar harmonie en rust in hun relatie met als enige wapen diepe wederzijdse genegenheid en zij uiteindelijk toch gelukkig degene bleek te zijn die mijn wens in vervulling deed gaan. De aanblik van haar foto's roept opnieuw de lijdensweg in herinnering die ze moest afleggen op weg naar het einde en doen me zoals zo vaak ineenkrimpen. Waarom toch, waarom zij?

Talrijk de foto's waarop ik word aangestaard door hen die mij dierbaar waren maar ons inmiddels zo vaak veel te vroeg hebben verlaten en daardoor een leegte achterlieten die nooit meer gevuld kan worden. Unieke mensen die een bijzondere plek in mijn hart innamen. Meerderen waren, getroffen door het noodlot, bij het afscheid veel te jong om reeds te gaan.

How fragile we are!

Ik verstijf, er gaat een siddering door mijn lijf gevolgd door een warme gloed. Ze zit achter haar schildersezel met de rug naar me toe. Tegenover haar een moeder met een kind op schoot. Lisa! Beau Dieu! Telkens weer dezelfde vraag. Wat zou er van haar zijn geworden? Zij die mij nooit heeft verlaten. Zij die in mijn hart en gedachten altijd met me mee is gereisd waar ik ook was. Zou ze nog leven? Ik schiet opnieuw vol als